

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

GÜNDEM BİLGİLENDİRME RAPORU

Eylül 2020

İÇİNDEKİLER

GENEL GÖRÜNÜM	3
1. <i>Bölgede ve Dünyada Öne Çıkanlar</i>	3
> <i>Terörle Mücadele</i>	3
> <i>Kuzey Amerika</i>	3
> <i>Güney Amerika</i>	3
> <i>Orta Doğu</i>	3
> <i>Afrika</i>	4
> <i>Kovid-19</i>	4
2. <i>Ulusal Makamlardan Resmi Açıklamalar</i>	5
3. <i>Uluslararası Basın Yansımaları</i>	9
DEĞERLENDİRME	12
1. <i>Yorum & Analiz</i>	12

GENEL GÖRÜNÜM

1. Bölgede ve Dünyada Öne Çıkanlar

> Terörle Mücadele

- Irak'ın kuzeyindeki Haftanın bölgesinde devam eden Pençe-Kaplan Operasyonu kapsamında saldırı hazırlığında olduğu belirlenen 2 PKK'lı terörist düzenlenen hava hareketiyle etkisiz hale getirildi.

> Kuzey Amerika

- ABD'de cari işlemler açığı, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının ekonomik etkileri sonucu bu yılın ikinci çeyreğinde yüzde 52,9 artarak 170,5 milyar dolara yükseldi. ABD Ticaret Bakanlığı, 2020 yılı nisan-haziran dönemine ilişkin cari işlemler dengesi verilerini açıkladı. Buna göre, ülkenin cari işlemler açığı, bu yılın ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 52,9 artarak 170,5 milyar dolar oldu.

> Güney Amerika

- Bolivya'da geçici devlet başkanı Jeanine Anez, ülkede gelecek ay yapılacak devlet başkanı seçimine katılmayacağını bildirdi. Anez, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, 18 Ekim'de Bolivya'da yapılacak devlet başkanı seçiminden adaylığını çektiğini kaydetti.

> Orta Doğu

- Irak'taki Sadr Hareketi lideri Mukteda es-Sadr, yabancı misyon temsilciliklerinin hedef alınmamasını isteyerek, bunun ülkeye bir yararı olmadığını söyledi. Sadr, sosyal medya hesabı üzerinden yaptığı açıklamada, "Irak'ı karanlık tünele sürükleyerek ülkedeki kültürel ve diplomatik misyonları hedef almanın hiçbir çıkarımın olmadığını düşünüyorum. Bunu yapanlar Irak ve halkını tehlikeye atıyor." ifadelerini kullandı.
- Suriye'nin kuzeybatısındaki İdlib kentinde halk, Türkiye'nin bölgedeki askeri varlığını destekleyen gösteriler düzenledi. İdlib'in merkezi ile Sarmada, Derkuş, Killi, Mastume, Babiska, Cisir eş Suğur'da ve Halep kırsalında on binlerce sivil, Türk ve Suriye "devrim" bayrakları taşıdı. Göstericiler, Arapça, Türkçe ve İngilizce "Rusya halkımız için dürüst bir garantör değil.", "Rusya katil ve işgalcidir.", "Türk kardeşlerimiz siz bizdensiniz biz de sizden." ve "Kan kardeşiyiz." yazılı dövizler taşıdı.
- Birleşmiş Milletler (BM) Yemen Özel Temsilcisi Martin Griffiths, Cenevre'de Yemen hükümeti ile Husiler arasında müzakerelerin başladığını duyurdu. Griffiths Twitter hesabından yaptığı açıklamada, taraflar arasındaki görüşmelerin İsviçre'nin Cenevre kentinde esir ve tutuklular konusunda yürütüldüğünü açıkladı. Toplantıya ev sahipliği yaptığı için İsviçre'ye ve toplantının BM ile birlikte eş başkanlığını yapan Uluslararası Kızılhaç Komitesi'ne (ICRC) teşekkür eden Griffiths, "Taraflara mesajım: müzakereleri tamamlayın, tutukluları süratle serbest bırakın ve binlerce Yemenli aileyi huzura erdirin." ifadelerini kullandı.

> **Afrika**

- Etiyopya İnsan Hakları Komisyonu, yaptığı yazılı açıklamada, bölgede son bir ay içerisinde farklı mıntikalarda iki ayrı saldırı dalgasının görüldüğünü, çok sayıda insanın hayatını kaybettiğini ve yüzlerce kişinin de yerinden olduğunu bildirdi. Muhalif Amhara Ulusal Hareketi (NAMA) Sözcüsü Dessalegn Chanie, saldırganların aileleri bir okula götürüp teker teker kurşuna dizdiğini, toplamda 120'den fazla kişinin öldüğünü ileri sürdü.
- AfB Barış ve Güvenlik Konseyinin videokonferans yoluyla yaptığı toplantıda, Mali'de sivil geçiş süreci ele alındı ve Mali'deki cuntaya sivil geçiş sürecini başlatması çağrısı yapıldı.
 - Barış ve Güvenlik Konseyi Başkanı Chergui: - "Darbenin muteber bir yöntem gibi düşünülmesinin önüne geçmek lazım. Kıtadaki liderler bu fikrin yaygınlaşmasından korkuyor"
 - Afrika Birliği (AfB), Mali'deki askeri cuntaya anayasal düzene hızla dönülmesi çağrısında bulunurken, darbenin kabul gören bir yöntem olarak düşünülmemesi gerektiğini belirtti.
 - Konsey Başkanı Ismael Chergui, 18 Ağustos'ta darbe yapan Halkın Kurtuluşu Ulusal Konseyinin (CNSP) bir an evvel sivil geçiş sürecini başlatması gerektiğini dile getirdi.

> **Kovid-19**

- Belçika'da yeni tip koronavirüs (Kovid-19) günlük ortalama vaka sayısı 978'e yükseldi. Haftalık vaka sayılarının günlük ortalamasını duyuran Ulusal Sağlık Enstitüsünün verilerine göre, 8-14 Eylül haftasında günlük ortalama vaka sayısı bir önceki haftaya göre yüzde 74 arttı. Günlük vaka sayısının 1000'e yaklaştığı 11,4 milyon nüfuslu Belçika'da salgının başından bu yana 2,8 milyon test yapıldı. Ülkede bugüne kadar Kovid-19'a yakalananların sayısı 97 bin 976, hayatını kaybedenlerin sayısı ise 9 bin 936 oldu.
- İran'da günlük Kovid-19 vakaları yeniden 3 binin üzerine çıktı
 - İran'da yeni tip koronavirüs (Kovid-19) nedeniyle son 24 saatte 144 kişi hayatını kaybederken, 3 bin 49 kişide virüs tespit edildi.
 - Sağlık Bakanlığı Sözcüsü Sima Sadat Lari, yaptığı açıklamada Kovid-19 salgını nedeniyle son 24 saatte 144 kişinin daha hayatını kaybettiğini ve 3 bin 49 yeni vaka tespit edildiğini belirtti.
- Filistin'de yeni tip koronavirüs (Kovid-19) nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı 286'ya, vaka sayısı da 44 bin 37'ye yükseldi. Filistin Sağlık Bakanlığında yapılan açıklamada, Gazze Şeridi ve Doğu Kudüs'ten birer kişi, 7 kişi de Batı Şeria'dan olmak üzere Kovid-19 teşhisi konulan 9 hastanın daha yaşamını yitirmesiyle toplam can kaybının 286'ya yükseldiği belirtildi. Doğu Kudüs dahil İsrail işgali ve ablukası altındaki Filistin topraklarında 692 kişide daha virüs tespit edildiği aktarılan açıklamada, böylece toplam vaka sayısının 44 bin 37 olduğu kaydedildi.

2. Ulusal Makamlardan Resmi Açıklamalar

• Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:

- Libya Başbakanı Fayiz es-Serrac'ın görevi bırakacağını açıklamasına ilişkin soru üzerine:
 - Bizim oraya müdahalemizle orada Sayın Serrac ve ekibi bir yerde adeta darbeci Hafter'in bu yaklaşımından, darbeci Hafter'in bu adeta işgalinden kurtulma durumuna geldiler. Şimdi ise darbeci Hafter zaten her geçen gün kayba doğru gidiyor. Negatif bir gelişme var. Eninde sonunda darbeci Hafter bu defa bu işte kaybedecek, bunu görüyoruz. Fakat Sayın Serrac'ın bu aldığımız haberleri, bizler de kendilerine bazı haberler ulaştırdık. Bu hafta içerisinde heyetlerimizin Libya Milli Mutabakat Hükümetiyle bazı görüşmeleri olabilir. Bu görüşmelerle birlikte de bu işi olması gereken istikamete inşallah buluşuruz.
- Deniz yetki alanlarının belirlenmesiyle ilgili Yunanistan ile müzakereler konusunda bir takvim belirlendi mi? Yunanistan Başbakanı ile bir görüşmeniz söz konusu olabilir mi? şeklindeki soru üzerine:
 - Başta Şansölye Merkel dönem başkanı olarak, gerek komisyon başkanı olarak Charles Michel, nitekim dün kendisiyle görüşmemiz olmuştu. İspanya Başbakanı Sayın Sanchez, gerek İtalya Başbakanı Conte, hepsiyle görüşmeler yaptık, yapıyoruz. Bu görüşmelerde tabii deniz yetki alanlarından öte başka bir yaklaşım var. O da nedir? 'Yunanistan Başbakanı Miçotakis ile bir görüşme süreci olabilir mi?' Biz de kendilerine diyoruz ki; bizim Miçotakis ile görüşme yapma noktasında bir sıkıntımız yok. Ne görüşeceğiz, hangi çerçevede görüşeceğiz aslolan budur. Eğer Miçotakis Meis'te yaptıklarını eğer bir dayatma olarak yapmaya kalkarlarsa bunun bir anlamı yok.
- "Biz Oruç Reis'i eğer bakım için şöyle bir limana çektiysek, bunun da bir anlamı vardır. Niye çektik? Bu anlamlı bir yaklaşımdır. Yani diplomasiye bir fırsat tanıyalım, diplomaside bir olumlu yaklaşım ortaya koyalım, Yunanistan bizim bu yaklaşımımızı o da olumlu istikamette karşılasın ve buna göre de bir adım atalım. Bunun için yaptık ama bu demek değil ki Oruç Reis'in şu anda tamir, bakım için artık tamamen bizim sismik araştırmalarımızın durması anlamında değildir. Tamir, bakım süreci bittikten sonra Oruç Reis tekrar görevinin başına dönecektir ve oradaki çalışmalarına aynen devam edecektir. Kendilerine şunu da söyledik; biz her zaman iyi niyet olduktan sonra görüşmeye hazırız, görüşürüz, ister üçüncü bir ülkede görüşme yaparız, ister video konferansta yaparız ama görüşürüz. Bizim bu konuda herhangi kaçma, kaçamak yapma böyle bir şey yok

ama kalkıp da yani Yunanistan Cumhurbaşkanı'nın hani adaya gelip, adeta neyin gövde gösterisini yapıyorsa, bu tür gövde gösterileri yapacaksa biz çok daha büyüğünü yaparız."

- Mısır'la Libya ile olduğu gibi deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasına yönelik temasların olup olmadığına ilişkin soru üzerine:
 - Burada tabii çok çok farklı gelişmeler var. Örneğin yani, Mısır ile istihbari görüşmelerin yapılması farklıdır, yaparız, hiçbir bizim açımızdan engel yoktur ama Yunanistan'la Mısır'ın yapmış olduğu bir anlaşma bizi üzmüştür. Çünkü Yunanistan ile Mısır'ın arasındaki bağlarla, bizim Mısır arasındaki bağlarımız çok çok farklıdır. Bunun ele alınması gerekir. Ama istihbarat noktasında görüşmeler her an yapılabilir.

● **Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar:**

- "Sayın Macron buradaki problemlerin üzerine benzin döküyor. Bu da çözümü uzattıkça uzatıyor. Hayal gören Macron'un kendisi. İki yüzyıl önce ölen Napolyon'un rolünü kapmaya çalışıyor ama buna gücünün ve boyunun yetmeyeceğini de hep beraber görüyoruz.
- Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon araştırmalarına yönelik, Türkiye'nin kendi kıta sahasında daha önce de yaptığı gibi tamamen teknik, bilimsel çalışmalar yapıyor. Kendi hakkımız çerçevesinde bunu kullanıyoruz. Burada herhangi bir şekilde tahrik söz konusu değil. Bunu daha önce de yaptık, Oruç Reis'de de bunu yapıyoruz. Kendi haklarımızı kullanmamızın bir uzantısı bu. Şu anda Oruç Reis ilgili bakanlık tarafından planları çerçevesinde limana alındı ama aynı anda diğer gemilerimiz kendi bölgelerinde çalışmalarını sürdürüyor. Bizim çalışmalarımız planlı, programlı, açık, şeffaf, mevcut hakların kullanılmasından ibaret.
- Sayın Macron kendi problemlerini örtbas etmek için birtakım roller peşinde koşuyor. Binlerce kilometreden gelip Doğu Akdeniz'de kendisine bir rol kapmaya çalışıyor. Bunlar doğru şeyler değil. Biz kendi hakkımızı, hukukumuzu koruyoruz ve her zaman komşumuz Yunanistan ile görüşmeye, diyalogumuzu sürdürmeye hazır olduğumuzu belirttik, belirtmeye devam ediyoruz. Diğer taraftan çeşitli şekillerde sık sık yaptırımlardan bahsetmek de bir tehdit dilidir. Gerginliği artırmaktan başka bir şeye yaramıyor. Çözüme değil çözümsüzlüğe katkı sağlıyor bu olaylar. Avrupa Birliği'nin burada bir kural koyma, kuralları değiştirme, sınırları belirleme gibi bir yetkisi söz konusu değil. Bunların bilinmesi, görülmesi lazım. Burada hakkı, hukuku kendimize göre değil, evrensel hukukun tüm kurallarına uymamız lazım. Sayın Macron buradaki problemlerin üzerine benzin döküyor. Bu da çözümü uzattıkça uzatıyor. Hayal gören

Macron'un kendisi. İki yüzyıl önce ölen Napolyon'un rolünü kapmaya çalışıyor ama buna gücünün ve boyunun yetmeyeceğini hep beraber görüyoruz.

- Türkiye'nin Akdeniz'e yaklaşık 2 bin kilometre kıyısı var, Yunanistan Ege'de uluslararası hukuka aykırı olarak bazı adaları silahlandırdı. Bunların arasında Meis adası da var. Bu uluslararası hukukun, ülkeler arasındaki anlaşmaların ihlali değil de nedir? Bu, bize bir tehdit değil de nedir? Bu iyi komşuluk ilişkilerine karşı bir darbe değil de nedir? Bunların hepsi gözardı ediliyor ve Yunan komşularımız bencil şekilde kendi haklarından bahsediyorlar. Hiçbir şekilde bize hak tanımamak gibi bir eğilimleri var. Bunun olması mümkün değil. Biz tekrar tekrar hakkımızı, hukukumuzu ortaya koyuyor ve bunlara saygı gösterilmesini bekliyoruz.
- Türkiye sorunların uluslararası hukuka uygun, diyalogla çözümünden yana, NATO Genel Sekreteri görüşme talep ettiğinde ilk 'evet' diyen biz olduk. Bu görüşmeleri, toplantıları da sonuna kadar destekliyoruz. Dördüncüsü yapıldı. Daha önceki bu tür girişimlerde ve şu anda da yine Yunan komşularımız isteksiz ve birtakım ön koşullar koymak suretiyle bu konuları yavaşlatıyorlar. Biz bu toplantıların gerçekleşmesini sonuna kadar destekliyoruz.
- Türkiye her zaman diyalog ve iyi komşuluk ilişkilerinden yana fakat siz bizim haklarımızı çiğnerseniz, bunu da çiğnetmez, oldubittilere müsaade etmeyiz diyoruz. Bu hiçbir şekilde tehdit olarak algılanmamalı. Biz herhangi bir şekilde emperyalist bir hayal içinde değiliz, biz burada hakkımızı, hukukumuzu koruyoruz. 83 milyonluk halkımızın, 780 bin kilometrekarelik Türkiye Cumhuriyeti devletinin hakkını, hukukunu korumakla görevliyiz. Bunun görülmesi, anlaşılması lazım. Özellikle üçüncü tarafların, ülkelerin tarafsız olarak, objektif olarak bunu görmesi lazım. Yansız şekilde bakıldığında ortadaki problemin ne olduğunu anlamak gerçekten basit. Fakat Avrupa Birliği ve Macron başta olmak üzere bu konularda son derece yanlı, önyargılı, taassupla yaklaşıyorlar. Dolayısıyla bunlar çözüme değil, çözümsüzlüğe katkı sağlıyor. Gerçekten biz diyalog, diplomasi istiyoruz. Görüşelim, tartışalım ve problemlerimizi kimsenin tahrikine meydan vermeden kendi başımıza çözelim istiyoruz. Biz medeni iki komşu olarak problemlerimizi konuşarak, diyalog yoluyla, diplomasiyle çözmeye çalışıyoruz.

● **İletişim Başkanı Fahrettin Altun:**

- @fahrettinaltun: Pençe- Kaplan hareket bölgesinde teröristlerin gerçekleştirdiği saldırı sonucu şehit olan kahraman askerlerimiz Piyade Teğmen Harun Aslan ve Piyade Uzman Çavuş Gökhan Kılınç'a Allah'tan rahmet, ailesine ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum. Mekanları cennet olsun.

- @fahrettinaltun: Türkiye Cumhuriyeti Devleti, aziz milletimizin istiklâli için, bu coğrafyada terörün kökünü kazımaya son derece karardır. Bedeli ne olursa olsun operasyonlarımız azim ve kararlılıkla devam edecektir. Terör örgütünün destekçileriyle de mücadelemiz her alanda sürecektir.
- **Milli Savunma Bakanlığı:**
 - @tcsavunma: Terör örgütü PKK'ya yönelik operasyonlarımız hız kesmeden devam ediyor. Irak kuzeyi Haftanın bölgesinde devam eden #PençeKaplan Operasyonu kapsamında saldırı hazırlığında olduğu belirlenen 2 PKK'lı terörist düzenlenen hava harekâtıyla etkisiz hale getirildi.

3. Uluslararası Basın Yansımaları

MALEZYA

Nam News Network: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Ankara'nın Oruç Reis sismik araştırma gemisinin Doğu Akdeniz'deki ihtilafı sulardan ayrılmasının ardından, Türkiye'nin NATO üyesi olan Yunanistan ile müzakereleri yeniden başlatmak için koşulların elverişli olduğuna inandığını söyledi.

Türkiye ile Yunanistan, kıta sahanlıklarının kapsamı ve Doğu Akdeniz'deki potansiyel enerji kaynaklarının araştırılması konusundaki çatışan iddialar konusunda şiddetli bir anlaşmazlığa düşmüş durumdadır. Türkiye'nin geçen ay, Yunanistan ve Kıbrıs'ın da hak iddia ettiği ihtilafı sulara Oruç Reis'i göndermesiyle gerilim alevlendi.

Oruç Reis gemisi, Yunanistan'ın gerilimi azaltmada olumlu bir ilk adım olarak nitelendirildiği Ankara'nın ise "rutin bakım" dediği bir sebeple Türkiye'nin güneyindeki Antalya iline döndü.

İki ülke, geçen ay küçük bir deniz çarpışması sonrasında bölgede meydana gelen askeri kazaları önlemek için NATO ile görüşmelere başladı.

İnternet üzerinden düzenlenen bir panelde konuşan Kalın, Oruç Reis'in Antalya'ya dönüşünün görüşmeleri ilerletmek için bir fırsat olduğunu ve bunun "heba edilmemesi gerektiğini" belirterek Ankara'nın, 24-25 Eylül tarihleri arasında Avrupa Birliği zirvesinde bunun "olumlu bir şekilde yansımaları" umduğunu sözlerine ekledi.

Kalın, "Türkiye ile Yunanistan arasındaki ilişkilerde ve aynı zamanda Türkiye-AB ilişkilerinde yeni bir sayfa açılmasını istiyoruz." dedi.

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü, "Umutluyuz, şartların şu anda buna elverişli olduğuna inanıyoruz ve bu görüşmelere devam etmek için önümüzdeki birkaç hafta içinde atmamız gereken adımlar konusunda bir anlaşmaya vardık." dedi.

Türk Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, çarşamba günü, Enerji Bakanlığından aldığı bilgiye göre Oruç Reis'in bakımının "birkaç hafta" sürebileceğini ancak geminin daha sonra faaliyetlerine devam edeceğini söyledi.

AB liderleri konuyu bu ayın sonlarında yapılacak zirvede ele alıp olası yaptırımları değerlendirecekler. Almanya, Türkiye ile yapılacak görüşmeler için daha fazla zaman isterken Fransa, Kıbrıs ve Yunanistan, Türkiye'ye cezalandırıcı bir yanıt talebinde bulundu.

Türkiye'nin, Ankara ile petrol ve doğalgaz sondajı konusunda uzun zamandır anlaşmazlık yaşayan ayrılmış Kıbrıs adası açıklarında iki arama gemisi bulunmaktadır.

Türkiye, adanın kuzeyinde yer alan Kıbrıs Türk devletini tanımakla birlikte uluslararası alanda tanınan Kıbrıs Rum hükümetini tanımamaktadır.

BOSNA HERSEK:

Faktor: Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Yunanistan'ın Kathimerini gazetesi için "Doğu Akdeniz'de tercihimiz önkoşulsuz diplomasi" başlıklı bir köşe yazısı kaleme aldı:

"Akdeniz daima bir medeniyet beşiği, bir kültürel ve ekonomik etkileşim havzası olmuştur. Bu coğrafyada hepimizin geçmişi, bugünü ve geleceği ayrılmaz şekilde iç içedir. Türkiye ve Yunanistan'ın her daim yalnızca iki seçeneği olmuştur: iki tarafa da zarar verecek şekilde birbirimizle tartışmaya girmek veya bir kazan-kazan formülü bulmak.

"Daimi komşu" mantığı, doğal olarak komşuların birbirlerinin haklarına karşılıklı saygı göstermesini gerektirir. Bugünlerde karşı karşıya kaldıklarımıza bakılırsa Türkiye'den durum ne yazık ki böyle görünmemektedir.

Sözünü ettiğim karşılıklı saygı, mevcut tüm sorunları veya çözülmemiş ihtilafları barışçıl yöntemlerle ve diyalog yoluyla çözmeye yönelik sorumluluk anlayışı şeklinde kendini göstermelidir. Bu anlayışla, komşular, tırmanma değil, iyiniyetli ve anlaşmazlıkları gerçekten çözüme kavuşturmak amacıyla doğrudan diplomasi ve diyalog arayışı içinde olmalıydılar.

Son zamanlarda Fransa gibi bazı hükümetler sömürgeci geçmişlerinden esinlenen sakıncalı bir yaklaşım içindeler. Sömürgecilik döneminin pek çok halk için büyük acılardan başka birşey getirmediğini bu kadar mı çabuk unuttuk?

Büyük başkentlerden efendilerin iradelerini çevrelerindeki bölgelere dayatmalarına dayalı davranış biçimlerinin kabul gördüğü günler artık geride kalmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız, daha adil bir uluslararası düzen tesis edilmesi amacıyla "Dünyanın Beşten Büyük" olduğunu savunagelmektedir. Eleftherios Venizelos tarafından Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilen Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" sözleriyle çizdiği hedefe hizmet edecek şekilde, egemen hale gelmesini arzu ettiğimiz değerlerin ve bunları takip ederken sergilediğimiz yorulmazlık ve yaratıcılığın altını çizmek maksadıyla, dış politikamızı "Girişimci ve İnsani" olarak tanımladık. Bu nedenle, karşılıklı saygı ve sorunlara hakkaniyetli çözümler bulunması ilkelerini vurguluyoruz.

Bu nedenle, esasen Türkiye ile Yunanistan arasında hâlihazırda mevcut olan ikili mekanizmaları yeniden canlandırma nihai hedefiyle, NATO'nun ayrıştırma ve Almanya'nın gerilimi azaltma girişimlerini desteklemekteyiz. Atina'nın, bunların iki farklı şey olduğunu anlamasını umuyoruz. Türkiye, iki komşu arasında doğrudan çözülmesi gereken konularda diğer taraflarla müzakere etmek ve anlaşma yapmak istemeyecek kadar Yunanistan'a saygı duymaktadır.

Doğu Akdeniz'deki temel hedeflerimiz bellidir:

- Deniz sınırlarının adil ve hakkaniyetli şekilde belirlenmesi;

- Kıta sahanlığı haklarımızın maksimalist ve aşırı deniz sınırı iddialarına karşı korunması;
- Adil gelir paylaşımı mekanizmasının kurulmasıyla Kıbrıs Türklerinin Ada'nın açık denizdeki kaynakları üzerindeki eşit haklarının korunması;
- Kıbrıslı Türkler dâhil tüm tarafların katılımıyla gerçek, kapsayıcı, adil ve hakkaniyete dayalı açık deniz enerji iş birliği mekanizmalarının (bu doğrultudaki öneriler hala masadadır) Doğu Akdeniz'de oluşturulması.

Deniz sınırlarının belirlenmesi konusunda hiçbir yetkiye sahip olmayan AB aracılığıyla Türkiye'ye bir dizi maksimalist iddia dayatılamaz. Türkiye'den sadece 2, Yunan anakarasından ise 580 kilometre uzakta olan Meis (eski adıyla Kastellorizo) gibi küçücük bir ada için 40 bin kilometrekarelik kıta sahanlığı iddiasında bulunarak Türkiye'nin açık denizlere ve kendi deniz yetki alanlarına erişimini kesemezsiniz. Hiçbir yasa, mantık veya temel adalet duygusu bu konuda aksine bir argümanın öne sürülmesine müsaade etmez.

Ayrıca, bölgedeki en uzun kıyı şeridi, artan nüfusu, üretim kapasitesi ve enerji talebine sahip olan Türkiye gibi bir ülkeyi, kendi etrafındaki zenginliklerden mahrum bırakma girişimleri de gerçekçi değildir. Daha önce defalarca kez söylediğimiz gibi bu olmayacak.

Bu sebeple Türkiye, temel çıkarlarına zarar verme teşebbüslerine izin vermemekte elbette kararlı bir duruş sergilemektedir. Bölgedeki deniz kuvveti varlığımızı saldırı amaçlı olarak değil, kendi kıta sahanlığımızdaki (16 yıl kadar önce uluslararası hukuka göre ilan edilmişti!) sismik araştırma faaliyetlerimize müdahaleye karşı meşru müdafaa için bulundurmaktayız.

Esasen, diyalog ve müzakere, uluslararası hukukta deniz sınırı meselelerini ele almak için öncelikli ve birincil araçtır. Bu nedenle, Yunanistan'ın Türkiye ile tüm diyalog kanallarını önkoşul olmaksızın yeniden canlandırmasını bekliyoruz. Önkoşullar karşı önkoşullar doğurur (inanın, biz de kendi açımızdan epeyce önkoşulla gelebiliriz) ve bu yüzden bunlar, iki komşu arasında müzakere fırsatı aramak için iyi bir yol değildir.

Her kriz aynı zamanda bir fırsat yaratır ve barış içinde ilerlemek için bunu değerlendirmeliyiz. Her müzakere sürecinin karşılıklı al-ver'e yol açacağı da açıktır. Diğer seçenekte, sorunları halının altına süpürmek ve ortadan kalkmalarını veya başkalarının bunları sizin için çözmesini ummaktır. Bununla birlikte sorunlar kendiliğinden kaybolmak bir yana zaman geçtikçe daha da karmaşıklaşır. Gelecek kuşaklara bir barış ve güvenlik mirası bırakmak için güçlü, etkili ve akılcı liderliğe ihtiyaç duyuyoruz. Bu, Türk tarafında mevcuttur. Bugün yaptıklarımız sadece bugünü değil yarını da belirleyecek ve sizler de çok iyi biliyorsunuz ki Türkiye, Yunanistan'ın tercih edeceği yoldan ilerleyebilir. Aslında hangi yoldan gideceğimize dair tercih, ne Türkiye ne Fransa ne de bir başkasının Yunanistan'ın değerli liderlerinin ve halkınıdır."

DEĞERLENDİRME

1. Yorum & Analiz

Doğu Akdeniz’de diyalog ve işbirliğinin hakim kılınması için öncelikle Yunanistan’ın Türkiye ile önkoşulsuz olarak masaya oturması, Kıbrıslı Rumların Adanın ortak sahibi olan KKTC ile hidrokarbon kaynaklarının araştırılması ve işletilmesi için gelir paylaşımı dahil işbirliği yapması, kendi dar görüşlü çıkarlarına AB’yi alet etmemesi ve AB’nin ve bahsekonu bildiriye imza atan diğer ülkelerin ise uluslararası hukuka ve AB müktesebatına aykırı olarak dayanışma kisvesi altında körü körüne izledikleri tek yanlı ve taraflı tutumlarını terk etmesi lazımdır.

Bu çerçevede Türkiye Doğu Akdeniz’de sorunların uluslararası hukuka uygun, diyalogla çözümünden yana olduğunu her platformda dile getirmiştir. Fakat Özellikle üçüncü tarafların, ülkelerin olaya tarafsız ve objektif olarak bunu yaklaşması gerekirken başta Avrupa Birliği ve Fransa olmak üzere bu konularda son derece yanlı, önyargılı, taassupla yaklaşım sergilemektedirler. Bu yönde yaklaşımlar durumu çözüme değil, çözümsüzlüğe sürüklemektedir. İlgili taraflar Türkiye’nin diyalog ve diplomasi talebine olumlu yaklaştığı takdirde problemler üçüncü tarafların etkisine meydan verilmeden komşular arasında suhuletle çözülecektir.

